

EROU

în

MISIUNE

Editura ACT și Politon

Str. Înclinată, nr. 129, Sector 5, București, România, C.P. 050202.

Tel: 0723 150 590, e-mail: office@actspoliton.ro

www.actspoliton.ro

Publicat prin acordul cu HarperCollins Focus LLC.

Hero on a Mission

Copyright © 2022 Donald Miller

© 2024 Editura ACT și Politon pentru prezenta ediție românească

Traducător: **Beatrice Popescu**

Redactor: **Bianca Stănescu**

Tehnoredactor: **Teodora Vlădescu**

Coperta: **Alexandra Ilie**

Copyright Manager: **Andrei Popa**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MILLER, DONALD

Erou în misiune / Donald Miller; trad.: Beatrice Popescu. - București: ACT și Politon, 2024

ISBN 978-630-303-268-9

I. Popescu, Beatrice (trad.)

159.9

AVERTISMENT: Distribuirea, copierea sau piratarea în orice fel a acestei cărți nu este pedepsită numai prin lege, dar contravine și tuturor normelor și principiilor etice și sănătoase pe care un astfel de titlu le promovează. Ce fel de efect va avea energia pe care vreți să o transmiteți mai departe, dacă aceasta vine prin furt, ilegalitate și lipsă de respect față de autor și față de toți cei care au contribuit la crearea acestei cărți, astfel ca ea să ajungă la dumneavoastră? Împărtășiți cu ceilalți informațiile importante, valorile lecțiile pe care le-ați aflat din acest material, într-un mod corect și responsabil.

EROU

în

MISIUNE

.....

O cale spre o viață plină de sens

de **DONALD MILLER**

Traducere din limba engleză de
Beatrice Popescu

ap!
act și politon

CUPRINS

Nota autorului	11
Introducere	13

ACTUL 1

Cum să creezi o viață plină de sens

1. Victima, Personajul negativ, Eroul și Călăuza: cele patru roluri pe care le jucăm în viață	19
2. Un erou își acceptă libertatea de acțiune	41
3. Un erou alege o viață plină de sens	59
4. De ce elemente are nevoie omul ca să se transforme?	85
5. Un erou știe ce vrea	99
6. Un ritual matinal care să-ți călăuzească și să-ți direcționeze povestea	119

ACTUL 2

Creează-ți planul de viață

7. Un necrolog îți permite să-ți privești întreaga viață, chiar înainte de a se fi terminat	131
8. Un necrolog bun vorbește despre cine și despre ce a iubit eroul	147

9. Un necrolog bun te va ajuta să găsești tracțiune narativă	165
10. Scrie-ți necrologul	181
11. Creează-ți viziunea pe termen lung și pe termen scurt	195
12. Un erou duce lucrurile la bun sfârșit	217
13. Agenda zilnică a eroului cu o misiune	231
14. Rolul care contează cel mai mult	249
15. Povestea merge mai departe	263

ACTUL 3

Planul tău de viață și agenda ta zilnică

Despre autor	283
--------------	-----

Nota autorului

.....

Cred că niciunul dintre noi nu ar trebui să lase destinul să-i scrie povestea vieții.

Destinul este un scriitor groaznic de nepriceput.

Introducere

.....

În povești, există patru personaje principale:

1. Victima este personajul care simte că nu are nicio cale de scăpare.
2. Personajul negativ este cel care îi face pe ceilalți să se simtă neînsemnați.
3. Eroul este personajul care se confruntă cu provocări și care trece printr-o transformare.
4. Călăuza este personajul care îl ajută pe erou.

Când citești o carte sau urmărești un film, simți compasiune pentru victimă, îl susții pe erou, urăști personajul negativ și respecți călăuza.

Aceste patru personaje se regăsesc în povești nu doar pentru că ele există în realitate, ci pentru că există în interiorul tău și al meu.

În viața mea de zi cu zi, interpretez toate aceste patru personaje. Dacă mă aflu într-o situație nedreaptă, de obicei fac pe victima un minut și mă compătimesc. Dacă sunt nedreptățit, visez la răzbunare, ca un personaj negativ. Dacă îmi vine o idee bună pe care vreau să o pun în practică, mă transform în erou și mă pun pe treabă, iar dacă mă sună cineva și îmi cere sfatul, joc rolul călăuzei.

Problema este că aceste personaje sunt diferite. Două dintre ele ne ajută să înțelegem sensul mai profund al vieții, pe când celelalte două ne duc pe calea pierzaniei.

Mulți ani de zile am jucat, în principal, rolul victimei, iar această mentalitate mi-a afectat negativ calitatea vieții. Așa cum voi explica și în această carte, nu îmi plăcea de mine. Nu îmi plăcea viața pe care o duceam și nu eram respectat de ceilalți. De asemenea, nu câștigam bani, nu aveam relații sănătoase și nu eram competent din punct de vedere profesional.

Viața mea se desfășura ca o tragedie tristă și ar fi mers tot așa, dacă nu aș fi descoperit ceva.

Mi-am dat seama că nu circumstanțele erau problema mea, sau modul în care fusesem crescut, sau traumele din trecut; problema mea era modul în care mă percepeam. Din nou, mă percepeam ca fiind o victimă.

Înțelegând mai multe despre trăsăturile pline de însemnătate ale eroilor din literatură și din filme, m-am întrebat dacă adoptarea unora dintre aceste trăsături ar putea crea o experiență de viață mai bună.

Încercarea de a trăi ca un erou (nu are nimic de a face cu ceea ce îți imaginezi – eroii sunt departe de a fi puternici și capabili; sunt doar niște victime care trec printr-un proces de transformare) m-a familiarizat, fără să-mi dau seama, cu ceva numit logoterapie – o formă de terapie creată de psihologul vienez Viktor Frankl*. Voi explica mult mai multe despre logoterapie în paginile acestei cărți.

* Viktor Frankl (1905-1997) – neurolog și psihiatru austriac, supraviețuitor al Holocaustului. El a supraviețuit lagărelor de exterminare de la Theresienstadt, Auschwitz, Kaufering și Türkheim. A fost profesor de neurologie și psihiatrie la Școala Medicală din Viena până la moartea sa. El a fost fondatorul celei de-a treia Școli de psihoterapie vieneză (după psihanaliza lui Freud și psihologia individuală a lui Adler) – școala de logoterapie. (n. red.)

Logoterapia mi-a schimbat viața în bine. Am trecut de la a fi trist la a fi mulțumit. De la a fi neproductiv la a fi productiv. De la a avea anumite temeri legate de relațiile apropiate la a intra în astfel de relații și a mă bucura de ele. Însă, cel mai important, am trecut de la a simți că viața nu are niciun sens la a înțelege sensul mai profund al vieții.

După ce am trăit așa aproximativ zece ani, am creat un plan de viață și o agendă zilnică care m-au ajutat să transform toate aceste idei utile într-un sistem. În cartea de față, este vorba chiar despre acest sistem. Despre cum să trăiești ca un erou, ca să înțelegi sensul mai profund al vieții. Vei găsi în aceste pagini un sistem ușor de folosit, care permite oricui să trăiască o viață ce-i procură un profund sens al rostului.

Dacă te lupți cu sentimentul zădărniceii, sau dacă te-ai săturat de povestea pe care o trăiești, sau dacă ești nevoit să o iei de la capăt și să-ți creezi o nouă realitate, sper ca această carte să-ți fie de ajutor.

ACTUL

1

**Cum să crezi o viață
plină de sens**

1

.....

Victima, Personajul negativ, Eroul și Călăuza: cele patru roluri pe care le jucăm în viață

N-AI SĂ TRĂIEȘTI O POVESTE PLINĂ DE SENS din întâmplare. De fapt, a trăi o poveste bună se aseamănă foarte mult cu a scrie o poveste bună. Când citim o poveste formidabilă, nu conștientizăm câte ore de visare cu ochii deschiși, câtă planificare, câte ajustări și premise false se află în spatele a ceea ce cititorul percepe ca fiind o direcție de acțiune clară și plină de sens.

Te poți distra atunci când scrii sau când trăiești o poveste, dar cele mai bune povești necesită muncă.

Fie că ne place, fie că nu, viața pe care o trăim este o poveste. Viața noastră are un început, un cuprins și o încheiere, iar în timpul acestor trei acte interpretăm multe roluri. Suntem frați și surori, fii și fiice, mame și tați, coechipieri, iubiți, prieteni și multe altele. În cazul multora dintre noi, poveștile pe care le trăim au un sens, sunt interesante, poate chiar inspirate. În cazul altora, pare că scriitorul s-a îndepărtat de intrigă.

Toate acestea ridică o întrebare: cine ne scrie poveștile? Dumnezeu ne scrie poveștile? Destinul ne scrie poveștile? Guvernul, sau șeful, sau biserica ne scrie poveștile? Am auzit un fizician spunând într-un interviu că există posibilitatea ca, la nivel temporal, poveștile noastre să nu existe deloc, să nu fi început încă și să se fi și terminat în același timp sau, mai bine zis, în absența timpului. Dar chiar dacă acest lucru ar fi adevărat, nu văd cum mi-ar influența în mod pozitiv sau negativ viața. Adevărul este că suntem cu toții nevoiți să trăim această viață, să avem experiența ei, între limitele constrângătoare ale timpului, și presupun că fiecare dintre noi vrea ca experiența sa să aibă cât mai mult sens.

Din motive practice, părerea mea este că autorii poveștilor noastre suntem chiar noi. Probabil că cea mai mare schimbare de paradigmă pe care eu am trăit-o este următoarea: eu îmi scriu povestea și este numai și numai de responsabilitatea mea să o preschimb în ceva cu însemnătate.

Sunt de acord cu ce a scris James Allen în cartea intitulată *As a Man Thinketh (Cum gândește omul)*, apărută în anul 1902: „Omul este dependent de circumstanțe atât timp cât consideră că este creația condițiilor externe, dar când își dă seama că el însuși are puterea de a crea și că domnește peste terenul și semințele ascunse în ființa sa, din care răsar circumstanțele, abia atunci devine legitimul său stăpân”.

Iată un adevăr greu de acceptat: dacă Dumnezeu ne scrie poveștile, nu face o treabă prea bună. Cred că putem cădea cu toții de acord că poveștile unor oameni sunt tragice și că

* Carte și audiobook apărute la Editura ap! (ACT și Politon), în anul 2016. (n. red.)

mulți dintre noi am avut parte de suficiente astfel de tragedii. Mai mult, dacă Dumnezeu ne scrie poveștile, nu o face în mod echitabil. Unii oameni se nasc cu privilegii, alții nu. Unii oameni mor înainte de vreme, alții se bucură de o sănătate de fier până la capăt.

Cum ar fi dacă, în loc să ne fi scris poveștile, Dumnezeu ar fi inventat răsăritul și apusul, oceanul și deșertul, dragostea și vremea de afară, iar apoi ne-ar fi înmânat stiloul ca să ne scriem singuri restul vieții?

Dacă suntem mult mai responsabili pentru calitatea poveștilor noastre decât am crezut până acum? Dacă neliniștea pe care o simțim în legătură cu viața noastră nu este, de fapt, cauzată de destin, ci de scriitorul însuși, iar scriitorul suntem noi?

Dacă imperfecțiunea vieții este o certitudine, dar la fel de cert este și faptul că putem crea ceva însemnat în sânul acestei imperfecțiuni?

Desigur, nimic din toate acestea nu poate fi demonstrat, dar este, oare, imperios necesar să fie demonstrat pentru a fi o paradigmă folositoare?

De asemenea, dacă eu cred că destinul deține toată puterea și îmi păstrez poziția neutră în timp ce povestea mea hoinărește brambura pe pagină, de parcă ar fi dictată de un imbecil imperturbabil, pe cine ar trebui să dau vina? Pe Dumnezeu? Pe destin? Pe Steinbeck*?

* John Ernst Steinbeck (1902-1968) – scriitor american, laureat al Premiului Nobel pentru literatură în anul 1962. Este cunoscut pe scară largă pentru *Fruitele mănii*, romanul care a câștigat Premiul Pulitzer, romanele *La răsărit de Eden* și *Șoareci și oameni*. (n. red.)

Din punctul meu de vedere, cea mai viabilă opțiune este să dau vina pe mine. Chiar dacă această opțiune mă implică direct, îmi și oferă puterea de a face ceva.

Indiferent cine ne scrie poveștile, este util să ne considerăm noi înșine autorii. Și nu este doar o convingere utilă: este o convingere distractivă. Ce-ar fi să facem un parteneriat cu elementele fixe ale vieții și să ne creăm propria narațiune?

Dacă ne-am săturat de viață, înseamnă, de fapt, că ne-am săturat de povestea în care trăim. Dar cea mai bună consecință a faptului că ne-am săturat este aceea că poveștile pot fi editate. Poveștile pot fi ajustate. Poveștile se pot transforma din ceva plictisitor în ceva palpitant, din ceva incoerent în ceva concis, dintr-o corvoadă de citit în ceva trăit cu însuflețire.

Pentru a ne ajusta povestea nu trebuie decât să știm principiile care dau sens unei povești. Apoi, dacă vom aplica aceste principii în viața noastră și nu vom mai lăsa stiloul în mâna destinului, ne vom putea schimba experiența personală, ajungând să ne simțim recunoscători pentru frumusețea ei, în loc să o disprețuim pentru absurditatea ei.

VICTIMA: PERSONAJUL CARE SIMTE CĂ NU ARE CALE DE SCĂPARE

Dacă ai fi scriitor și ai veni la mine cu o poveste nu tocmai bună, spunându-mi: „Don, povestea asta nu merge. Nu este interesantă și nu știu cum s-o fac mai bună”, m-aș uita mai întâi la personajul principal. Despre cine este vorba în

această poveste și de ce nu ia respectivul personaj măsuri pentru a-i da însemnătate?

Așa cum am spus și în introducere, în orice poveste există patru personaje importante: victima, personajul negativ, eroul și călăuza. O situație care va strica rapid orice poveste este aceea în care eroul – personajul despre care este povestea – se comportă ca o victimă.

Într-o poveste, nu poți avea un personaj principal care se comportă ca o victimă. Iar acest lucru este la fel de valabil și în povești, și în viață. De fapt, este valabil în povești tocmai pentru că este valabil în viață.

Un erou care se comportă ca o victimă strică povestea, din cauză că o poveste trebuie să meargă înainte ca să fie interesantă. Eroul trebuie să își dorească ceva greu de obținut, poate chiar ceva ce îl înspăimântă. Aceasta este intriga tuturor poveștilor pe care le-ai citit vreodată și care te-au inspirat.

O victimă, pe de altă parte, nu merge înainte și nici nu acceptă provocări. În schimb, victima renunță, pentru că a ajuns să creadă că soarta îi este pecetluită.

Dacă privim lucrurile astfel, atunci un om care își pune viața în mâinile destinului reprezintă chintesența victimei. Cedându-și povestea destinului, îi permite să hotărască pentru el dacă va reuși sau nu în carieră, dacă va simți sau nu empatie, dacă va fi sau nu un model pentru copiii lui, ba chiar și dacă va simți sau nu recunoștință.

Cu siguranță știm cu toții pe cineva care pare să trăiască astfel. Sau mai rău, s-ar putea ca noi înșine să trăim astfel!

Victimele cred că sunt neajutorate, așa că se zbat până sunt salvate.

Există și victime reale, care chiar trebuie salvate. Totuși, postura de victimă este temporară. Odată salvați, povestea optimistă spune că ne întoarcem la energia eroică care ne face să mergem înainte.

Fii atent, totuși! Dacă, citind aceste rânduri, îți dai seama că ai lăsat impresia că ai energie de victimă și te învinuiești, vei scoate imediat la suprafață un alt tip de energie care îți va strica povestea. Energia personajului negativ. Vezi tu, personajul negativ îi face pe ceilalți să se simtă neînsemnați. O poveste despre un personaj negativ nu va aduce nici ea conștiința însemnătății.

Când ne muștrăm fiindcă ne comportăm ca o victimă, are loc o conversație în care personajul negativ din noi atacă victima din noi. Nici acest tip de dialog interior nu creează o poveste bună.

De fapt, cele două personaje care strică instantaneu o poveste sunt victima și personajul negativ.

Mai multe despre personajul negativ mai târziu.

Ideea este următoarea: înainte să ne întrebăm despre ce este vorba în povestea noastră, trebuie să ne întrebăm ce personaj jucăm în ea. Dacă jucăm rolul victimei sau al personajului negativ, nu contează cât de mult edităm povestea. În marea poveste a vieții, noi vom fi jucat un rol minor.

O POVESTE DESPRE O VICTIMĂ NU SE ÎNDREAPTĂ NICĂIERI, DEOARECE VICTIMA NU SE ÎNDREAPTĂ NICĂIERI

Dar nu te îngrijora. Chiar dacă ne-am petrecut toată viața în rolul de victimă, povestea noastră se poate îmbunătăți. Adevărul este că și eu eram posomorât și trist înainte. Pe la

25 de ani, am ajuns la un blocaj. Stăteam cu chirie într-o cămăruță dintr-o casă din Portland, Oregon, și dormeam pe o canapea extensibilă, foarte joasă, care se transforma într-o saltea plină de cocoloașe. Mă trezeam în fiecare dimineață și mă holbam la covorul de sub nas, minunându-mă de multitudinea firimiturilor dintre fibre.

Au trecut mai bine de 20 de ani de atunci. Locuiam în aceeași casă cu un grup de băieți pe care, probabil, nu îi impresiona lipsa mea de ambiție și nu îi inspira lipsa mea de acțiune.

Nu era doar vina mea. Îi înmănasem stiloul destinului, numai că destinul părea să fie în stare de ebrietate sau, poate, era distras de atenția deosebită pe care i-o acorda poveștii lui Justin Timberlake. Oricum, absența unui plan nu prea dădea rezultate. Starea mea de sănătate era una deplorabilă, eram trist și nu mă îndreptam niciunde. Consideram că viața este grea și că destinul mi se împotriva.

Să te ridici de pe o saltea moale, întinsă pe jos, nu este la fel de ușor cum ar fi să cobori dintr-un pat, așa că dimineața mai zăceam așa vreo oră, întrebându-mă dacă aveam vreun aspirator în casă. Apoi, mă rostogoleam în genunchi și mă împingeam în ceea ce s-ar numi „brațe” ca să mă ridic în picioare. În fiecare dimineață, mă întrebam dacă nu cumva sufeream de artrită. Aveam 26 de ani.

Fiindcă lăsam să se vadă o energie de victimă atât de puternică, nu aveam nicio perspectivă în carieră. Povestea mea se împotmolise în inacțiune. Nu scrisesem încă nicio carte, nici măcar nu încercasem. Desigur, îmi doream să scriu o carte, dar, cu energia mea de victimă, credeam că numai oamenii mai inteligenți decât mine, sau mai disciplinați,

sau care au accent britanic, ar fi putut să scrie o carte. Nu credeam că pot deveni vreodată un om care scrie cărți, deoarece consideram că destinul stabilea cine poate fi scriitor, iar destinul nu mă plăcea în mod deosebit. În fond, destinul nu mă înzestrăse cu accent britanic.

Pe vremea când lăsam să transpară doar energia de victimă, îmi aduc aminte că mergeam cu autobuzul până în centrul orașului ca să vând cărți vechi anticarilor de la Powell's. Powell's este o librărie mare din centrul orașului Portland, care achiziționează cărți de la oameni la o treime din prețul cu care le poate revinde. Îmi vindeam cărțile adesea ca să-mi pot cumpăra o felie de pizza. Îmi amintesc că m-am întors într-o zi acasă cu autobuzul și am privit mai mulți oameni ai străzii stând la coadă în fața unui adăpost. Peste trei zile trebuia să-mi plătesc chiria și nu aveam bani. Îmi aduc aminte că mi-era frică să nu ajung și eu la aceeași coadă în săptămâna ce avea să vină.

Nu știam la vremea aceea, dar, mai mult decât orice, aveam nevoie să cred că eu eram cel care îmi scriam povestea, și mai aveam nevoie de un fel de structură care să mă ajute să trăiesc o poveste care să-mi dea conștiința însemnătății. Aveam nevoie să cred că povestea mea poate fi editată și schimbată, și aveam nevoie de niște principii pe care să le pot folosi în acest demers.

Probabil că mulți dintre noi se identifică cu o astfel de perioadă. Cu toții am trecut prin momente de disperare. Unii reușesc să iasă din această stare, dar alții rămân blocați în ea. Totuși, majoritatea dintre noi alegem o viață hibridă. Facem câțiva pași înainte, poate ne găsim o carieră și un partener de viață, poate facem copii, dar continuăm să fim

opriți de intruziunea energiei de victimă. Avem energia unui erou doar atunci când trebuie să mai urcăm o treaptă în carieră, sau când trebuie să avem mai multă grijă de noi pentru a găsi un partener cu care să ne reproducem. Dar, atunci când energia de victimă iese la suprafață, poveștile noastre suferă de o neliniște stăruitoare.

Din nou, pentru ca o poveste să funcționeze, eroul nu trebuie să aibă energie de victimă. Energia de victimă este convingerea că suntem neajutorați, că suntem condamnați.

PERSONAJUL NEGATIV: CEL CARE ÎI FACE PE CEILALȚI SĂ SE SIMTĂ NEÎNSEMNAȚI

Al doilea lucru de pe listă care ne ajută să îmbunătățim o poveste proastă este să ne asigurăm că eroul nu scoate la iveală în măsură prea mare o energie de personaj negativ. La fel ca un erou cu prea multă energie de victimă, un erou cu energie de personaj negativ va strica și el povestea.

Nu mă culc pe o ureche crezând că o să citești până la capăt doar pentru că ai dat bani pe cartea asta. Te avertizez de pe acum: dacă nu îți plac personajele care jignesc oamenii în față și vorbesc despre ei pe la spate, atunci nu o să îți placă nici de mine, fiindcă am făcut toate aceste lucruri, și chiar mai multe.

Înainte să învăț cum să-mi editez povestea, apelam mereu la energia de personaj negativ.

Fiindcă eram trist din cauza vieții mele și invidios pe oamenii care treceau pe lângă mine, îi făceam pe ceilalți să se simtă neînsemnați.

De exemplu, băieții cu care locuiam aveau o viață care mergea înainte, ceea ce mă făcea să mă simt și mai rău știind că a mea stătea pe loc. Ieșeau în oraș cu fete cu care, mai târziu, aveau să se căsătorească. Începeau joburi care, mai târziu, aveau să se transforme într-o carieră. Își creau un ritm în viață care, mai târziu, avea să-i conducă către succes. Eu, pe de altă parte, nu reușeam să-mi găsesc ritmul.

Așa că mă răzbunam pe ei.

De cele mai multe ori, aveam un comportament pasiv-agresiv. Făceam comentarii negative despre lucrurile pe care ei le îndrăgeau.

„Să te uiți la un meci de fotbal la televizor este ca și cum te-ai uita la niște pești într-un acvariu, nu ți se pare?”

De-a lungul timpului, ei stabiliseră regula că nimeni nu trebuie să-și lase vasele murdare în chiuvetă. Stabiliseră această regulă mai mult pentru că eu eram cel care lăsa vase murdare în chiuvetă. Într-o dimineață, când m-am trezit și am văzut că nu era nimeni în casă, și am observat că băieții nu-și strânseseră vasele în care mâncaseră micul-dejun, le-am pus vasele murdare în pat. De notat că ceilalți băieți aveau paturi.

După cum am spus deja, personajele negative încearcă să-i facă pe ceilalți să se simtă neînsemnați. Privind în urmă, la fel făceam și eu. Mă simțeam atât de neînsemnat, încât trebuia să-i fac pe ceilalți să se simtă mai mici decât mine, ca să mă pot simți eu mare. Trebuia ca prietenele lor să fie neinteresante și joburile lor să fie o glumă.

Totuși, nu urî prea mult personajele negative. Adevărul este că au avut o viață grea. În povești, eroii și personajele negative au experiențe formatoare asemănătoare. Încep

prin a fi victime. Fii atent la acest aspect cu proxima ocazie când te uiți la un film sau când citești o carte. De surprinzător de multe ori, eroul este orfan. Povestea începe atunci când își pierde un părinte sau când se vede nevoit să locuiască cu un unchi ciudat. Apoi, este respins și agresat la școală. Ceilalți copii îi pun gunoaie în ghiozdan și îi aruncă manualele în closet.

Personajul negativ nu este diferit. Și el suferă.

De obicei, povestea nu prezintă experiența formatoare a personajului negativ, dar scriitorii fac aluzie mai mereu la suferința îndurată de acesta în trecut. Iată motivul pentru care personajul negativ are mereu o cicatrice pe față, este șchiop sau are un defect de vorbire. Povestitorul vrea ca tu să știi că el poartă în suflet o suferință peste care nu a trecut.

Ceea ce îl deosebește pe erou de personajul negativ este faptul că cel dintâi a învățat din suferință și încearcă să-i ajute pe ceilalți să evite suferința pe care a îndurat-o el. De cealaltă parte, personajul negativ caută să se răzbu-ne pe cei care l-au făcut să sufere.

Așadar, diferența dintre personajul negativ și erou este modul în care reacționează la suferința pe care au îndurat-o.

În povești, energia personajului negativ are consecințe negative. Cu cât lăsăm o astfel de energie să iasă mai mult la suprafață, cu atât mai rele devin poveștile noastre.

Dar acestea sunt explicații superficiale pentru personalitatea personajelor negative. Adevărul este că spectrul de energii pe care le lăsăm fiecare dintre noi să iasă la suprafață este larg. Dacă învățăm să folosim mecanismele de adaptare ale unui personaj negativ și le consolidăm în

timp, putem deveni diabolici. Mulți oameni au făcut asta. Am citit de curând o descriere a tipurilor de personalități realizată de Al Ries* și John Trent**, în care au explicat ce se întâmplă atunci când o figură autoritară dominantă devine profund disfuncțională. Autorii scriu în carte că, în cele mai întunecate momente, aceștia vor încerca să molesteze copii sau să abuzeze animale, ca să-și consolideze sentimentul de putere.

Bârfele și uneltirile pe care le facem cu toții pot părea nevinovate, dar energia unui personaj negativ nu trebuie subestimată. Când îi minimizăm pe ceilalți, ne jucăm cu focul.

În perioada în care acționam cu energia unui personaj negativ, m-am izolat din ce în ce mai mult. Colegii de cameră nu voiau să stea de vorbă cu mine. Fetele care veneau în vizită la ceilalți băieți treceau în viteză pe lângă ușa dormitorului meu, fără să se oprească să mă salute. Cine ar vrea să stea de vorbă cu o persoană veșnic încruntată și încărcată de resentimente?

Această energie de personaj negativ m-a adus în ultimul hal de depresie, atunci când colegii mei de cameră au organizat o „intervenție” ca să-mi spună cât de dificil devenisem.

* Alfred Paul Ries (1926-2022) – expert în domeniul marketingului și publicității; a fost cofondatorul și președintele firmei de consultanță Ries & Ries din Atlanta, împreună cu partenerul și fiica sa, Laura Ries. Alături de Jack Trout, lui Ries i se atribuie reînvierea ideii de „poziționare” în domeniul marketingului. (n. red.)

** John Francis „Jack” Trent (1935-2017) – director american de publicitate și proprietar al firmei de consultanță Trout & Partners. A fost fondatorul și pionierul teoriei poziționării și, de asemenea, al teoriei războiului de marketing. (n. red.)